

A Fővárosi Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda által képviselt felperes neve felperesnek a ... ÜGYVÉDI IRODA által képviselt I.rendű alperes neve I. rendű, a személyesen eljáró ... II. rendű, valamint ... ÜGYVÉDI IRODA által képviselt ... III. rendű alperesek ellen tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2016. június 29. napján kelt 2.G.40.913/2015/11. számú ítélete ellen a felperes 12. sorszámu fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 48.000 (Negyvennyolcezer) forint jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes módosított keresetében az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 209/A. § (2) bekezdésére, a 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet 1. § a) és b), 2. § d) pontjára, valamint a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1. tv.) 4. §-ára alapítva azt kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a 2009. november 9. napján közjegyzői okiratba foglalt, egyrészről a felperes és a II. rendű alperes mint adós és zálogkötelezett, másrészről az I. rendű alperes mint hitelező és zálogjogosult között közjegyzői okiratba foglaltan megkötött önálló zálogjoggal biztosított deviza alapú kölcsönszerződés IV. 4. pontja, valamint a kölcsönszerződésből eredő kötelezettség biztosítására, az önálló zálogjogot alapító szerződés II.8.2. pontja tisztességtelen, ezért semmis.

Az I. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepéről és kereskedelmi képviseltéről szóló 1997. évi CXXXII. törvény (Ftv.) perbeli szerződés megkötése időpontjában hatályos 24. § (3) bekezdésében foglaltakra utalva elsősorban arra hivatkozott, a szerződéskötés során az EGT-államban székhellyel rendelkező külföldi vállalkozás pénzügyi fióktelepeként alapítója, az ... nevében és képviselésében járt el, így az általa megkötött szerződések alapján a Ptk. 219. § (2) bekezdése szerint az anyabank vált jogosítottá, illetve kötelezetté, a szerződések a felperes és az alperest alapító bank között jöttek létre. Ebből következően a szerződéskötésből eredő anyagi jogi igények csakis az I. rendű alperest alapító

bankkal szemben érvényesíthetők, a szerződések érvényességével kapcsolatos perbeli igény I. rendű alperessel szembeni érvényesítésére felperes nem jogosult, hiányzik a vele szembeni igényérvényesítéshez szükséges anyagi jogi legitimáció. Egyebekben a keresetet érdemben is vitatta.

A II. rendű alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság 2016. június 29. napján meghozott 2.G.40.913/2015/11. számú ítéletével a keresetet elutasította; felperest az I. rendű alperes részére 38.100 forint perköltség, továbbá az államnak 36.000 forint kereseti illeték megfizetésére kötelezte.

Az ítélet indokolása szerint az Ftv. 3. § (1) bekezdésének, és 24. § (3) bekezdésének a perbeli szerződéskor hatályos rendelkezései alapján a szerződések megkötésekor az I. rendű alperes külföldi vállalkozás pénzügyi fióktelepeként alapítója, a perben nem álló ... nevében és képviselőjében járt el, az I. rendű alperes által megkötött szerződés alapján ennek következtében a Ptk. 219. § (2) bekezdésére figyelemmel az I. rendű alperes által képviselt ... vált felperessel szemben jogosítottá, illetve kötelezetté. Miután a perbeli szerződés megkötésével a felperes, a II. rendű alperes és az ... között jött létre jogviszony, az I. rendű alperes a szerződéseknek nem jogosítottja és nem kötelezettje, vele szemben ezért perbeli legitimáció hiányában a kereset elutasításának volt helye.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben a hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a Pp. 51. §-át és a Ptk. 219. § (2) bekezdését, valamint az Ftv. 24. § (1)-(3) bekezdését. Arra hivatkozott, hogy az 1/2012. Polgári jogegységi határozatnak és a bírói gyakorlatnak az I. rendű alperesre kiható értelmezését a 2012. évi CLI. törvénnyel módosított Ftv. 3. § (1a) bekezdése módosította, amely kifejezetten úgy rendelkezik, hogy a fióktelep jogképes, cégneve alatt külföldi vállalkozás javára jogokat szerezhet és külföldi vállalkozás terhére kötelezettségeket vállalhat, így különösen vagyont szerezhet, szerződést köthet, pert indíthat és perelhető. Mindezzel a jogalkotó megerősítette a pénzügyi fióktelep perbeli jogképességének alapját. Felperes ezért az I. rendű alperessel szemben jogosult a kereset tárgyát képező igény érvényesítésére, az elsőfokú bíróság perbeli legitimáció hiánya miatt nem utasíthatta volna el a keresetet.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokaira tekintettel. Egyebek mellett a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 3/A. § (1) bekezdésével összhangban álló, a szerződéskötéskor hatályos Ftv. 24. § (3) bekezdésére és a Ptk. 219. § (2) bekezdésére utalva hangsúlyozta, a fióktelep az alapító törvényes képviselője, jogi aktusai alapján az alapító válik jogosulttá, illetve kötelezetté. A hivatkozott Ftv. 24. § (3) bekezdése 2013. január 1-jei hatállyal csupán pontosításra került, amit az Ftv.-t módosító 2012. évi CLI. törvény indokolása egyértelműen alátámaszt. Ennek alapján a fióktelepekre és a pénzügyi fióktelepekre irányadó szabályozást a módosító törvény nem érintette, mindössze a jogalkotói szándék egyértelműbb kifejezése iránti törekvést juttatta érvényre.

A másodfokú eljárás során az I. rendű alperes és az ... Nyrt. közös beadványban bejelentették, hogy a per tárgyát képező deviza alapú kölcsönszerződés vonatkozásában fennálló jogok és kötelezettségek tekintetében a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) 17/A. § (1) bekezdése szerinti szerződésállomány-átruházás keretei között 2016. november 1-jei hatállyal az I. rendű alperes helyébe az ... Nyrt. jogutód lépett, csatolták a Magyar Nemzeti Bank átruházást engedélyező határozatát. Az ... Nyrt. jogutód egyúttal kinyilvánította perbelépési szándékát és alperesként perbelépésének engedélyezését kérte, amihez az

I. rendű alperes hozzájárult.

Felperes a jogutód perbelépéséhez hozzájárult, az I. rendű alperes perből való elbocsátásához azonban nem adta hozzájárulását.

A Fővárosi Ítéltábla a 2017. március 10. napján meghozott, fellebbezés hiányában 2017. április 13. napján jogerőre emelkedett 10.Gf.491/2016/11. számú végzésével a Pp. 61. §-a alapján engedélyezte az ... Nyrt. III. rendű alpereskénti perbelépését, az I. rendű alperes perből történő elbocsátása iránti kérelmet pedig elutasította.

A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján helytálló jogi következtetéssel utasította el a felperes keresetét a perbeli legitimáció (kereshetőségi jog) hiányában arra tekintettel, hogy felperesnek nincs érvényesíthető anyagi jogi igénye az I. rendű alperessel szemben. A Fővárosi Ítéltábla egyetért az elsőfokú ítélet indokolásában foglaltakkal, megjegyezve, hogy a kereshetőségi jog hiányára nézve levont jogi következtetések a perbeli jogutódként a másodfokú eljárás során az I. rendű alperes helyébe lépő III. rendű alperesre is irányadóak, mivel az ... Nyrt. III. rendű alperes kizárólag az I. rendű alperesként eredetileg perben álló pénzügyi fióktelep tekintetében minősül perbeli jogutódnak, függetlenül attól, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint az ... és az ... Nyrt. között is bekövetkezett az anyagi jogi jogutódlás. A fellebbezésben előadottakra tekintettel ezért a Fővárosi Ítéltábla csak az alábbiak rögzítését tartja indokoltnak.

Felperes megalapozatlanul hivatkozik fellebbezésében a Ptk. 219. § (2) bekezdése megsértésére. Az elsőfokú bíróság az Ftv. 24. § (3) bekezdése és egyéb rendelkezései alapján megfelelő álláspontra helyezkedett a külföldi vállalkozás pénzügyi fióktelepeként működő I. rendű alperes jogi státusza tekintetében, és helytállóan állapította meg azt, hogy a perbeli szerződések megkötésekor az I. rendű alperes az alapítója, a perben nem álló ... nevében és képviselőjében járt el. Ezt a felperes által a fellebbezésében hivatkozott, 2012. október 28. napjától hatályos Ftv. 3. § (1a) bekezdésében foglaltak nem befolyásolják, e rendelkezés pusztán a pénzügyi fióktelep jogképességét, ezáltal perelhetőségét mondta ki, de nem változtatott azon, hogy a pénzügyi fióktelep a külföldi székhelyű anyavállalkozás jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeti egysége, ahogyan azt az I. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében helytállóan maga is kifejtette. A szerződéskötéskor hatályos Hpt. és az Ftv. elsőfokú ítéletben hivatkozott rendelkezései, különösen az Ftv. 24. § (3) bekezdése alapján ugyanis az I. rendű alperes jogszabályon alapuló törvényes képviselői minősége egyértelműen megállapítható, függetlenül attól, hogy a törvényes képviselői minősége magából a szerződésből nem tűnik ki.

A Ptk. 198. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, a szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére. A 205. § (1) bekezdése szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. A 219. § (1) és (2) bekezdése értelmében más személy (képviselő) útján is lehet szerződést kötni, ebben az esetben a képviselő cselekménye által a képviselt válik jogosítottá, illetőleg kötelezetté.

A szerződés tehát a szerződést kötő felek, a szerződés alanyai között hoz létre jogviszonyt, őket jogosítja, illetve kötelezi. A szerződésből eredő igények tekintetében ezért - eltérő rendelkezés hiányában - az igényérvényesítési jogosultság egymással szemben a szerződő feleket illeti meg. Képviselő útján kötött szerződés esetén szerződést kötő félként a képviselt jogosult a szerződéssel kapcsolatos igényérvényesítésre, illetve a szerződésből eredő igények vele szemben érvényesíthetők.

Mindezekből az is következik, hogy amennyiben részleges érvénytelensége miatt a szerződés joghatás kiváltására részben nem alkalmas, eltérő rendelkezés hiányában ennek jogkövetkezményei

is csak a szerződést kötő felek egymás közötti viszonyában vonhatók le, vagyis a szerződés részleges érvénytelenségéből eredő igényérvényesítési jogosultság is csak a szerződést kötő feleket (képviselő útján kötött szerződés esetén a képviseltet), és csak egymással szemben illeti meg.

Miután a perbeli szerződés megkötése során az I. rendű alperes törvényes képviselőként járt el, ezért vele szemben a keresetösségi jog (perbeli legitimáció) hiányában a kereset elutasításának volt helye.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a pervesztes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű alperes 32/2013. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alkalmazásával, a jogi képviselő által kifejtett tevékenységgel arányos ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére, amelynek meghatározása során arra is figyelemmel volt, hogy a másodfokú eljárás tárgyát kizárólag annak a jogkérdésnek a vizsgálata képezte, hogy felperes rendelkezik-e keresetösségi joggal vagy sem. Ezen felül felperes köteles az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés c) pontja és 46. § (1) bekezdése szerint számított jogorvoslati illetéket az állam javára megfizetni a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján. A II. és III. rendű alperesnek a másodfokú eljárásban perköltsége nem merült fel.

Budapest, 2017. június 2.

Dr. Tibold Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s.k. előadó bíró

Dr. Felker László s.k. bíró